

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

PRVI ODDELEK

ZADEVA RUTAR IN RUTAR MARKETING D.O.O. proti SLOVENIJI

(Pritožba št. 21164/20)

SODBA

Prvi odstavek 6. člena • pošteno sojenje • zavrnitev pritožnikovega predloga
za predhodno odločanje Sodišča Evropske unije brez obrazložitve domačega
sodišča

STRASBOURG

15. december 2022

*Ta sodba bo postala dokončna v okoliščinah, navedenih v drugem odstavku
44. člena konvencije. Mogoči so uredniški popravki.*

V zadevi Rutar in Rutar Marketing d.o.o. proti Sloveniji

Evropsko sodišče za človekove pravice (prvi oddelek) kot senat v sestavi:

Péter Paczolay, *predsednik*,

Marko Bošnjak,

Krzysztof Wojtyczek,

Alena Poláčková,

Ivana Jelić,

Erik Wennerström,

Raffaele Sabato, *sodniki*,

in Renata Degener, *sodna tajnica oddelka*,

ob upoštevanju:

pritožbe (št. 21164/20) proti Republiki Sloveniji, ki sta jo na podlagi 34. člena Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (v nadaljnjem besedilu: konvencija) pri Sodišču 11. maja 2020 vložila avstrijski državljani g. Gregor Rutar in družba Rutar Marketing d.o.o. (v nadaljnjem besedilu: pritožnika oziroma pritožnik in družba pritožnica);

sklepa, da obvesti slovensko vlado (v nadaljnjem besedilu: vlada) o pritožbi;

stališč strank in

izjave avstrijske vlade, da ne želi uveljavljati svoje pravice do poseganja v postopek v skladu s prvim odstavkom 36. člena konvencije in prvim odstavkom 44. člena Poslovnika Sodišča,

po razpravi, zaprti za javnost, ki je bila 22. novembra 2022,

izreka to sodbo, sprejeto navedenega dne:

UVOD

1. Zadeva se nanaša na postopek o prekršku zaradi kršitve Zakona o varstvu potrošnikov, v katerem naj bi domača sodišča prezrla predlog pritožnikov za predhodno odločanje Sodišča Evropske unije (SEU).

DEJSTVA

2. Pritožnik je bil rojen leta 1986 in živi v Celovcu, Avstriji. Bil je direktor trženja v družbi pritožnici, ki ima sedež v Ljubljani, Sloveniji, in se med drugim ukvarja s prodajo opreme za dom. Pritožnika in družbo pritožnico so zastopali dr. Grilc, g. Vouk, dr. Škof in ga. Erman, odvetniki iz Ljubljane.

3. Vlado je zastopala ga. N. Pintar Gosenca, višja državna odvetnica.

4. V nadaljevanju so povzeta dejstva v zadevi.

5. Marca 2018 je tržni inšpektorat začel postopek o prekršku in upravni postopek zoper pritožnika. Postopka sta se nanašala na nekatera promocijska gradiva družbe pritožnice. Upravni postopek je bil pozneje ustavljen, ker je bilo ugotovljeno, da je družba pritožnica svoje poslovne dejavnosti uskladila z zakonodajo. Vendar pa je tržni inšpektorat nadaljeval postopek o prekršku.

6. Dne 6. in 9. julija 2018 sta bila družba pritožnica oziroma pritožnik obveščena o postopku in pozvana, naj se v petih dneh izrečeta o dejstvih in okoliščinah očitane prekrška.

7. Dne 20. julija 2018 je tržni inšpektorat izdal odločbo. Ta se je sklicevala na izjavo družbe pritožnice v zvezi z upravnim postopkom (glej 5 zgoraj). V tej izjavi se je družba pritožnica sklicevala na Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 2005/29/ES z dne 11. maja 2005 o nepoštenih poslovnih praksah podjetij v razmerju do potrošnikov na notranjem trgu ter o spremembi Direktive Sveta 84/450/EGS, direktiv Evropskega parlamenta in Sveta 97/7/ES, 98/27/ES in 2002/65/ES ter Uredbe (ES) št. 2006/2004 Evropskega parlamenta in Sveta (v nadaljnjem besedilu: direktiva o nepoštenih poslovnih praksah); trdila je, da je svojim strankam ponudila posebne "otvoritvene cene" v novoodprti trgovini, in poudarila, da je bilo mogoče priporočene cene dobaviteljev kadar koli preveriti ter da je praksa v skladu z jurisprudenco primerljivih evropskih držav.

8. Tržni inšpektorat je ob opiranju na prvi odstavek 4. člena in prvi odstavek 5. člena Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami ugotovil, da sta pritožnika uporabila zavajajočo poslovno prakso v zvezi z oglaševano cenovno ugodnostjo. Izrekel je globo 3.000 evrov (EUR) družbi pritožnici in 300 EUR pritožniku. Naložil jima je tudi plačilo sodne takse. Tržni inšpektorat je opozoril, da so bili izdelki v promocijskem katalogu družbe pritožnice (kot so kozarci, posode in kuhinja) oglaševani po promocijskih cenah, primerjanih s priporočenimi cenami dobaviteljev. Vendar pa družba pritožnica nikoli ni prodajala izdelkov po teh cenah. Tržni inšpektorat je nadalje ugotovil, da je bila primerjava narejena tako, da je bila promocijska cena natisnjena v rdeči barvi in do trikrat večji pisavi kot priporočena cena, ki je bila prečrtana. Tržni inšpektorat je ugotovil, da je primerjava cen kot metoda predstavitve cenovne ugodnosti zavedla ali bi lahko zavedla povprečnega potrošnika na misel, da kupuje izdelke v omejenem promocijskem obdobju po ceni, ki je nižja od običajne.

9. Navedena odločba tržnega inšpektorata se je opirala na določeno slovensko sodno prakso, v skladu s katero bi lahko primerjava promocijskih cen s priporočenimi cenami dobaviteljev pomenila zavajajoče oglaševanje, in sodno prakso SEU, v skladu s katero se oglas šteje za zavajajočega, če prikriva informacije ali jih predstavlja na nejasen ali dvoumen način, zaradi česar bi se lahko povprečni potrošnik odločil za nakup, ki ga sicer ne bi opravil.

10. Dne 30. julija 2018 sta pritožnika vložila zahtevo za sodno varstvo. Med drugim sta podala naslednje argumente:

– Ob sklicevanju na odločbe avstrijskih in nemških sodišč sta trdila, da sodna praksa sodišč primerljivih držav članic Evropske unije (EU) kaže, da se cene, po katerih se izdelki prodajajo, lahko primerjajo s "priporočenimi cenami", dokler je to jasno označeno. Samo dejstvo, da priporočene cene niso bile dejansko uporabljene v preteklosti, ne more pomeniti, da so nepravilne;

tako oglaševanje je dovoljeno v drugih državah članicah EU in v skladu s sodno prakso SEU.

- Zahteva, da bi morale biti primerjave cen omejene na primerjave promocijskih cen in dejanskih preteklih cen, je neutemeljena in neskladna z zakonodajo EU.

- Potrošniki so imeli dovolj časa, da preučijo ponudbo, med drugim z brskanjem po spletu; v skladu s sodno prakso SEU je povprečen potrošnik razumno kritična oseba, ki je preudarna v svojem ekonomskem obnašanju.

- Sodna praksa SEU dovoljuje primerjavo cen, če je jasno navedeno, katere cene se primerjajo.

11. Pritožnika sta podala predlog, naj Okrajno sodišče v Novi Gorici zaprosi za predhodno odločanje SEU, ali je primerjava promocijskih cen s priporočenimi cenami dobaviteljev ali proizvajalcev v skladu z določbami direktive o nepoštenih poslovnih praksah ob upoštevanju 6. člena te direktive. Svoj predlog sta utemeljevala s trditvijo, da bi bilo treba predmetna vprašanja uskladiti v celi EU v skladu s ciljem navedene direktive. Sklicevala sta se na konkretne odločbe avstrijskih in nemških sodišč, iz katerih po njunem mnenju izhaja, da so primerjave priporočenih in dejanskih cen dovoljene.

12. Dne 26. avgusta 2019 je sodnik Okrajnega sodišča v Novi Gorici izdal sodbo, s katero je zavrnil zahtevo za sodno varstvo pritožnikov po povzetju njunih argumentov. Sodnik ni na noben način obravnaval predloga za predhodno odločanje SEU, ki sta ga podala pritožnika. Obrazložitev Okrajnega sodišča v Novi Gorici, razen dela, ki se nanaša na sodno takso, se glasi:

"Sodišče je preučilo navedbe kršiteljev v zahtevi za sodno varstvo, skupaj s prilogami, kakor tudi navedbe prekrškovnega organa v izdani odločbi o prekršku, vpogledalo in prebralo zapisnik o inšpekcijskem nadzoru..., s prilogami, obvestili storilcema o prekršku in poziva za izjavo..., kot izhaja iz potrdila o vročitvi.

Po preučitvi navedenega je sodišče ugotovilo, da so bila v izdani odločbi o prekršku prekrškovnega organa vsa odločilna dejstva na podlagi zbranih dokazov zanesljivo in celovito ugotovljena in da v postopku o prekršku pred prekrškovnim organom ni prišlo do kršitve 62.a člena Zakona o prekrških, na katere sodišče pazi po uradni dolžnosti, storilcema pa sta bili izrečeni predpisani globi. Sodišče novih dejstev in okoliščin, ki sta jih navajala storilca v zahtevi za sodno varstvo, ni presoјalo, ker je ugotovilo, da se storilca po prejemu po prejemu obvestila o prekršku in pozivu, da se izjavita o dejstvih in okoliščinah prekrška, o prekršku nista izjavila, kljub temu da sta bila s strani prekrškovnega organa pravilno poučena, da morata v pisni izjavi navesti vsa dejstva in dokaze v svojo korist, ker jih sicer v postopku za prekrške ne bosta mogla več uveljavljati (drugi odstavek 55. člena Zakona o prekrških).

Glede na navedeno je sodišče na podlagi prvega odstavka 65. člena Zakona o prekrških zavrnilo zahtevo za sodno varstvo zoper odločbo o prekršku prekrškovnega organa kot neutemeljeno."

13. Dne 30. oktobra 2019 sta pritožnika vložila ustavno pritožbo zoper navedeno sodbo, pri čemer sta uveljavljala svojo ustavno pravico do enakega varstva pravic in 6. člen konvencije. Med drugim sta zatrjevala, da je Okrajno

sodišče v Novi Gorici podalo nezadostno obrazložitev svoje sodbe z dne 26. avgusta 2019. Sploh pa ni obravnavalo predloga pritožnikov, naj zaprosi za predhodno odločbo SEU, kar sta pojasnila in podprla z ustreznimi argumenti, iz sodbe pa ni razvidno, da bi domače sodišče te argumente obravnavalo. Ponovno sta izpostavila, da je zahteva, da se lahko primerjajo samo dejanske in promocijske cene, popolnoma brez podlage in neskladna s primerljivo jurisprudenco drugih držav članic EU. Prav tako sta trdila, da je bilo domače sodišče dolžno v skladu z zakonodajo EU predložiti vprašanje v predhodno odločanje SEU. Ob sklicevanju na sodno prakso ustavnega sodišča in sodb Sodišča v zadevah *Harisch proti Nemčiji* (št. 50053/16, 11. april 2019), *Ullens de Schooten in Rezabek proti Belgiji* (št. 3989/07 in 38353/07, 20. september 2011), *Taxquet proti Belgiji* ([VS], št. 926/05, ESČP 2010) in *Dhahbi proti Italiji* (št. 17120/09, 8. april 2014) sta trdila, da sodba v njuni zadevi krši 6. člen konvencije. Nazadnje sta pritožnika zaprosila ustavno sodišče, naj sprejme ustavno pritožbo v obravnavo in razveljavi izpodbijano sodbo.

14. Z odločbo 24. decembra 2019, o kateri sta bila pritožnika obveščena 15. januarja 2020, se je ustavno sodišče odločilo zavreči ustavno pritožbo, ker "pritožnika nista podala obrazloženega predloga za izjemno obravnavo sicer nedovoljene ustavne pritožbe". Opiralo se je na prvi odstavek 55.a člena, četrto alinejo drugega odstavka 55.a člena in tretji odstavek 55.a člena ter tretjo alinejo prvega odstavka 55.b člena v povezavi s četrto alinejo drugega odstavka 55.a člena Zakona o ustavnem sodišču.

UPOŠTEVANI ZAKONODAJA IN PRAKSA

I. POGODBA O DELOVANJU EVROPSKE UNIJE

15. Za besedilo 267. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) in povezano gradivo glej *Sanofi Pasteur proti Franciji*, št. 25137/16, 33.–37. odstavek, 13. februar 2020.

II. USTAVNE PRITOŽBE

A. Zakon o ustavnem sodišču

16. Ustrezne določbe Zakona o ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 15/1994, s spremembami) se glasijo:

53. člen

"(1) Ustavna pritožba mora vsebovati navedbe o:

- posamičnem aktu, ki se izpodbija, z navedbo organa, ki ga je izdal, z njegovo opravilno številko in z datumom izdaje,
- domnevno kršenih človekovih pravicah ali temeljnih svoboščinah,

- razlogih, s katerimi se utemeljujejo kršitve,
- datumu, ko je bil pritožniku vročen posamični akt, ki ga izpodbija,
- polnem osebnem imenu pritožnika in naslovu stalnega ali začasnega prebivališča, če gre za fizično osebo, oziroma imenu ter sedežu, če gre za pravno osebo, državni organ, nosilca javnega pooblastila ali drug pravni subjekt, ter o osebnem imenu, nazivu ali funkciji njegovega zastopnika,
- drugih podatkih, ki jih določa poslovnik ustavnega sodišča.

(2) Ustavna pritožba se vloži pisno. Ustavni pritožbi je treba priložiti kopijo posamičnega akta, ki ga pritožnik izpodbija, in vse druge posamične akte, ki so bili v zvezi z izpodbijanim posamičnim aktom izdani v postopkih pred pristojnimi organi v zadevi, ter ustrezne listine, na katere pritožnik opira svojo ustavno pritožbo."

55.a člen

"(1) Ustavna pritožba ni dovoljena, če ne gre za kršitev človekovih pravic ali temeljnih svoboščin, ki bi imele hujše posledice za pritožnika.

(2) Šteje se, da ne gre za kršitev človekovih pravic ali temeljnih svoboščin, ki bi imele hujše posledice za pritožnika, kadar gre za posamične akte:

- izdane v sporih majhne vrednosti ...,
- če se z ustavno pritožbo izpodbija le odločitev o stroških postopka,
- izdane v sporih zaradi motenja posesti,
- izdane v zadevah prekrškov.

(3) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka lahko ustavno sodišče v posebno utemeljenih primerih izjemoma odloča o ustavni pritožbi zoper posamične akte iz prejšnjega odstavka. Za posebej utemeljen primer gre, če gre za odločitev o pomembnem ustavnopravnem vprašanju, ki presega pomen konkretne zadeve."

55.b člen

"(1) Ustavna pritožba se zavrže:

...

- če ni dovoljena, razen v primeru iz tretjega odstavka prejšnjega člena,

...

(2) Ustavna pritožba se sprejme v obravnavo:

- če gre za kršitev človekovih pravic ali temeljnih svoboščin, ki je imela hujše posledice za pritožnika, ali
 - če gre za pomembno ustavnopravno vprašanje, ki presega pomen konkretne zadeve.
- ..."

B. Sodna praksa ustavnega sodišča

17. Vlada je predložila obsežno sodno prakso v zvezi z uporabo merila "pomembnega ustavnopravnega vprašanja". Opirala se je na odločbo št. Up-1131/12 z dne 30. septembra 2013, v kateri je ustavno sodišče presodilo, da bi morali pritožniki izkazati, da je njihova zadeva tako pomembna, da je

potrebna obravnava v skladu s tretjim odstavkom 55.a člena Zakona o ustavnem sodišču. Ta odločba je vsebovala navedbo, da pritožnik ni podal izrecnega predloga, zakaj naj bi se za njegovo zadevo štel, da zastavlja pomembno ustavnopravno vprašanje. Ustavno sodišče je kljub temu menilo, da bi se lahko za nekatere njegove izjave razumelo, da nakazujejo na taka vprašanja. Njegova ustavna pritožba je bila na koncu zavržena, saj ni izčrpal pravnih sredstev. Ustrezni deli odločbe se glasijo:

"... Pogoje za sprejem ustavne pritožbe v obravnavo mora izkazati pritožnik (prvi odstavek 53. člena ZUstS). Na podlagi drugega odstavka 55.a člena ZUstS velja, da kršitev človekovih pravic in temeljnih svoboščin v zadevah, kot je obravnavana (četudi bi bila izkazana), za pritožnika nima hujših posledic. Pritožnik mora zato v ustavni pritožbi zoper tak posamični akt izkazati več, kot le zatrjevati obstoj kršitve človekovih pravic in temeljnih svoboščin (druga alineja prvega odstavka 53. člena ZUstS), ter navajati razloge, s katerimi kršitev utemeljuje (tretja alineja prvega odstavka 53. člena ZUstS).[1] Pritožnik mora za sprejem ustavne pritožbe v obravnavo izkazati, da je izpolnjen pogoj iz tretjega odstavka 55.a člena ZUstS, to je da iz okoliščin konkretne zadeve izhaja ustavnopravno vprašanje, ki presega njegov posamični interes za izid postopka in ki je pomembno za varstvo človekovih pravic nasploh. Pri presoji, ali je z razlogi ustavne pritožbe to merilo izkazano, Ustavno sodišče ne upošteva navedb, glede katerih ni izpolnjen pogoj materialnega izčrpanja pravnih sredstev (prvi odstavek 51. člena ZUstS), saj mora biti ta zahteva izpolnjena ob preizkusu vsake ustavne pritožbe.

... Ustavna pritožba bi bila zato v tej zadevi na podlagi tretjega odstavka 55.a člena ZUstS dovoljena le izjemoma, če bi šlo za odločitev o pomembnem ustavnopravnem vprašanju, ki bi preseglo pomen konkretne zadeve. Pritožnik tega ne zatrjuje izrecno. Glede na utemeljitev pritožbe pa bi nekatera zatrjevanja lahko kazala, da gre za tak primer.

... Z vidika tretjega odstavka 55.a člena ZUstS bi tako lahko bil ustavnopravno upošteven očitek, da je izpodbijani sklep na prvi stopnji izdala sodnica, na katero naj bi se žalitev nanašala, in da pritožniku zato ni bila zagotovljena pravica do nepristranskega sodišča (prvi odstavek 23. člena Ustave) ... Vendar pa pritožnik tega zatrjevanja ni uveljavljal v pritožbi zoper sklep sodišča prve stopnje. Ker glede teh navedb zato ni izpolnjen pogoj materialnega izčrpanja (prvi odstavek 51. člena ZUstS), jih Ustavno sodišče pri presoji, ali so izpolnjeni pogoji za izjemno obravnavo te ustavne pritožbe, ni moglo upoštevati.

... Pritožnik izpostavlja tudi vprašanja, povezana z vlogo zagovornika v kazenskem postopku z vidika pravice do svobode izražanja ... O teh vprašanjih je Ustavno sodišče že odločalo ... Vendar je v tej zadevi pomembno predvsem to, da pritožnik tega očitka ni uveljavljal v pritožbi zoper sklep sodišča prve stopnje, zato tudi v tem delu ni izpolnjen pogoj materialnega izčrpanja."

18. Vlada se je sklicevala tudi na odločbo št. U-I-97/16, Up-445/16 z dne 21. maja 2018, ki se glede tega glasi:

" Pritožnik sicer predlaga izjemno obravnavo nedovoljene ustavne pritožbe po tretjem odstavku 55.a člena ZUstS, vendar predlog ni utemeljen. Pritožnik ne izkaže, da bi bila njegova zadeva precedenčna z vidika standardov varstva človekovih pravic. V ustavni pritožbi izpostavljenih domnevno pomembnih ustavnopravnih vprašanj obravnavana zadeva glede na nosilne razloge izpodbijane sodbe namreč neposredno ne odpira."

19. Vlada se je sklicevala tudi na več odločb ustavnega sodišča, v katerih so bile ustavne pritožbe, ki bi se načeloma štele za nedovoljene v skladu z drugim odstavkom 55.a člena, sprejete v obravnavo. Te se v ustreznih delih glasijo:

"Senat Ustavnega sodišča meni, da je vprašanje, kateri zakon bi bilo treba uporabiti v obravnavani zadevi, kar med drugim izpostavlja ustavna pritožba, pomembno ustavnopravno vprašanje, ki presega pomen konkretne zadeve, zato je ustavno pritožbo sprejel v obravnavo. O njeni utemeljenosti bo odločalo Ustavno sodišče, ki bo presodilo, ali so bile z izpodbijano sodbo kršene človekove pravice pritožnice ..." (odločba št. Up-150/19 z dne 20. marca 2019)

"Gre torej za nedovoljeno ustavno pritožbo ... Ustavno sodišče jo je s sklepom senata št. Up-593/16 z dne 19. 11. 2018 kljub temu sprejelo v obravnavo, ker je ugotovilo, da zadeva odpira pomembno ustavnopravno vprašanje, ki presega pomen konkretne zadeve, in sicer vprašanje, ali je Vrhovno sodišče s stališčem o nedovoljenosti pritožbe zoper sklep Vrhovnega sodišča o denarni kazni določbam ZUS-1 dalo vsebino, ki je v neskladju s pravico do pravnega sredstva iz 25. člena Ustave." (odločba št. Up-593/16 z dne 7. februarja)

" Senat Ustavnega sodišča meni, da je vprašanje samovoljnosti stališča o vezanosti sodnika na podzakonski predpis, ki ga med drugim odpira ustavna pritožba, pomembno ustavnopravno vprašanje, ki presega pomen konkretne zadeve. Ustavno pritožbo je zato sprejel v obravnavo in sklenil, da se bo zadeva obravnavala absolutno prednostno. O njeni utemeljenosti bo odločalo Ustavno sodišče, ki bo presodilo, ali so bile z izpodbijano sodbo kršene človekove pravice oziroma temeljne svoboščine pritožnikov..." (odločba št. Up-1167/18 z dne 11. julija 2019)

" Senat Ustavnega sodišča je ustavno pritožbo s sklepom št. Up-1544/10 z dne 10. 10. 2011 sprejel v obravnavo, ker odpira pomembno ustavnopravno vprašanje, ki presega pomen konkretne zadeve." (odločba št. Up-1544/10 z dne 21. junija 2012)

"Senat ustavnega sodišča je na tej podlagi [tretjega odstavka 55.a člena Zakona o ustavnem sodišču] sprejel ustavno pritožbo v obravnavo ... Izjemen sprejem ustavne pritožbe v obravnavo je narekovalo vprašanje, ali je drugostopenjsko sodišče z izrekom sankcije prenehanja veljavnosti voznškega dovoljenja ... kršilo prepoved spremembe v škodo pritožnika in s tem poseglo v kakšno njegovo ustavno pravico. Ustavno sodišče se je pri presoji omejilo le na to vprašanje, saj drugih pomembnih ustavnopravnih vprašanj, ki bi presegala pomen konkretne zadeve, ustavna pritožba ne odpira." (odločba št. Up-953/07 z dne 9. aprila 2009)

20. V navedenih odločbah št. Up-953/07 z dne 9. aprila 2009, Up-1544/10 z dne 21. junija 2012 in Up-593/16 z dne 7. februarja 2019 so pritožniki zatrjevali kršitve ustavnih pravic, ni pa bilo razvidno, da bi podali izrecni predlog, zakaj bi se morale šteti, da njihove zadeve odpirajo pomembno ustavnopravno vprašanje.

21. Prav tako iz odločb ustavnega sodišča št. Up-965/11 z dne 9. maja 2013, Up-578/16 z dne 20. aprila 2017 in Up-854/14 z dne 20. aprila 2017, v katerih je pritožnikom uspelo z ustavno pritožbo, izhaja, da praviloma, če mnenje ustavnega sodišča o pomembnem ustavnopravnem vprašanju že obstaja, pogoj iz tretjega odstavka 55.a člena Zakona o ustavnem sodišču ni izpolnjen, razen ko ustavno sodišče ugotovi, da je to potrebno za zagotavljanje spoštovanja že izdanih odločb in ustavnih pravic posameznikov

v postopku o prekršku. Iz odločbe št. Up-578/16 z dne 20. aprila 2017 izhaja, da je pritožnik zahteval izjemno obravnavo, ker naj bi imela globa v višini 250 evrov zanj pomembne finančne posledice, odločbi št. Up-965/11 z dne 9. maja 2013 in Up-854/14 z dne 20. aprila 2017 pa, da sta pritožnika zatrjevala kršitev njunih ustavnih pravic, ni pa razvidno, da bi vložila obrazložen predlog za izjemno obravnavo zadeve.

22. V nedavnih zadevah, na katere se je opirala vlada, je ustavno sodišče zavrglo ustavne pritožbe, pri čemer je ugotovilo, da predlog za izjemno obravnavo nedovoljene pritožbe ni utemeljen (U-I-189/16, Up-876/16 z dne 20. februarja 2020; U-I-139/16, Up-671/16 z dne 14. februarja 2020, in U-I-132/19, Up-467/19 z dne 9. septembra 2019) oziroma da pogoji iz tretjega odstavka 55.a člena niso bili izpolnjeni (U-I-11/17, Up-60/17 z dne 10. januarja 2020, in U-I-34/16, Up-126/16 z dne 12. septembra 2019).

23. V nedavnih spodaj navedenih zadevah so bile ustavne pritožbe zavrnjene, ker pritožniki niso zatrjevali, da si njihova zadeva zasluži izjemno obravnavo v skladu s tretjim odstavkom 55.a člena Zakona o ustavnem sodišču. Te se v ustreznih delih glasijo:

" Iz pritožnikove vloge ni razvidno, da bi se zavedal, da vlaga nedovoljeno ustavno pritožbo in tako tudi ne zatrjuje, da gre za posebej utemeljen primer, ki bi presegal pomen konkretne zadeve (tretji odstavek 55.a člena ZUstS). Dejstvo, da pritožnik hkrati vlaga tudi pobudo za začetek postopka za oceno ustavnosti ... pa samo po sebi izjemne obravnave še ne utemelji. Ker ustavna pritožba torej ni dovoljena, jo je Ustavno sodišče zavrglo ..." (odločbi št. U-I-24/19, Up-138/19 z dne 14. februarja 2020, in U-I-208/19, Up-958/19 z dne 6. februarja 2020)

"Pritožnik ne zatrjuje, da [njegova ustavna pritožba zadeva] posebej utemeljeno zadevo, ki presega pomen konkretne pritožbe. Zgolj zaradi navedbe zakonske določbe, ki ureja pogoje za izjemno obravnavo nedovoljenih ustavnih pritožb (odstavek tri 55.a člena Zakona o ustavnem sodišču) , pa še ni mogoče šteti, da podaja predlog za izjemno obravnavo svoje ustavne pritožbe, saj je pritožnik odvetnik in torej prava večša stranka ..." (odločbe št. U-I-125/16, Up-612/16 z dne 20. februarja 2020)

III. VARSTVO POTROŠNIKOV

24. Prvi odstavek 4. člena Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami (Uradni list, št. 53/07) prepoveduje nepoštene poslovne prakse podjetij v razmerju do potrošnikov pred, med in po sklenitvi posla, ki je povezan z nakupom izdelka. 5. člen tega zakona ustreza 6. členu direktive o nepoštenih poslovnih praksah, ki določa merila, po katerih se poslovne prakse štejejo za zavajajoče. Ta direktiva je bila sprejeta z namenom poenotenja zakonodaje držav članic EU na področju nepoštenih poslovnih praks, vključno z nepoštenim oglaševanjem, ki neposredno škoduje ekonomskim interesom potrošnikov in s tem posredno škoduje ekonomskim interesom legitimnih konkurenčnih podjetij.

IV. SODNO VARSTVO V POSTOPKU O PREKRŠKU

25. Drugi odstavek 55. člena Zakona o prekrških (Uradni list, št. 29/11 z ustreznimi spremembami) določa, da mora v hitrem postopku prekrškovni organ še pred izdajo odločbe o prekršku domnevnega kršitelja obvestiti o prekršku in ga med drugim pozvati, naj navede vsa dejstva in dokaze v svojo korist, ker jih sicer v postopku ne bo več mogel uveljavljati.

26. Zahteva za sodno varstvo zoper odločbo prekrškovnega organa se lahko vloži pri pristojnem sodišču na podlagi običajnih razlogov za pritožbo (kršitev materialnega ali procesnega prava, zmotna ali nepopolna ugotovitev dejanskega stanja ali izpodbijanje izrečene sankcije). Tretja alineja 62. člena Zakona o prekrških določa, da ko se zahteva za sodno varstvo vlaga na podlagi zmotne ali nepopolne ugotovitve dejanskega stanja, se smejo predlagati novi dokazi le, če vlagatelj zahteve izkaže za verjetno, da jih brez svoje krivde ni mogel uveljaviti v hitrem postopku. 62.a člen Zakona o prekrških določa vprašanja, ki jih mora po uradni dolžnosti preučiti sodišče, med drugim spoštovanje materialnih določb zakona ali predpisa, ki ureja obravnavani prekršek.

PRAVO

V. ZATRJEVANA KRŠITEV PRVEGA ODSTAVKA 6. ČLENA KONVENCIJE

27. Pritožnika sta zatrjevala, da je Okrajno sodišče v Novi Gorici s tem, ko ni obravnavalo njunega predloga za predhodno odločanje SEU, kršilo njuno pravico do poštenega sojenja, ki jo zagotavlja prvi odstavek 6. člena konvencije, ki se glasi:

"Vsakdo ima pravico, da o njegovih civilnih pravicah in obveznostih ... pravično ... odloča ... sodišče ..."

A. Sprejemljivost

1. Trditve strank

28. Vlada je vložila ugovor o neizčrpanju notranjih pravnih sredstev, ker pritožnika nista podala pobude državnemu tožilcu, naj vloži zahtevo za varstvo zakonitosti pri vrhovnem sodišču. Trdila je, da je vrhovno sodišče večkrat na podlagi take zahteve obravnavalo postopkovna vprašanja v skladu z zakonodajo na področju varstva potrošnikov.

29. Vlada je tudi trdila, da pritožnika, ki sta imela pravno zastopstvo, v svojo ustavno pritožbo nista vključila predloga za izjemno obravnavo nedovoljene ustavne pritožbe v skladu s tretjim odstavkom 55.a člena Zakona o ustavnem sodišču. S tem nista upoštevala zakonskih zahtev za vložitev ustavne pritožbe v takih primerih. Vlada se je sklicevala na sodno prakso

ustavnega sodišča, ki je povzeta v 1723, in trdila, da pritožnika nista izkazala, da njun primer odpira pomembno ustavnopravno vprašanje, ki presega pomen konkretne zadeve. Trdila je tudi, da je namen predmetnih zakonodajnih določb zagotoviti učinkovito delovanje ustavnega sodišča. Po njenem mnenju ustavno sodišče naj ne bi obravnavalo ustavnih pritožb, ki se nanašajo na manj pomembne zadeve, razen ko je treba poiskati odgovore na najpomembnejša ustavnopravna vprašanja za razvijanje in usmerjanje sodne prakse, da se zagotovi varstvo človekovih pravic.

30. Vlada je tudi trdila, da pritožnika nista zatrjevala ali dokazala, da merila za izjemno obravnavo nedovoljene ustavne pritožbe onemogočajo dostopnost in učinkovitost ustavne pritožbe v praksi. Za podkrepitev svojih trditev je opozorila, da je ustavno sodišče, čeprav ne v postopku o prekršku, že v preteklosti ugotovilo, da je nepredložitev vprašanja za predhodno odločanje SEU kršilo pritožnikovo ustavno pravico do enakega varstva pravic.

31. V nadaljevanju stališč je vlada trdila, da sta pritožnika v svoji ustavni pritožbi navedla, katera ustavnopravna vprašanja odpirajo okoliščine njune zadeve, nista pa navedla ali pojasnila, zakaj bi pomen odločbe ustavnega sodišča presegal njun posamični interes. Trdila je, da je v nasprotju s tem, kar sta navedla pritožnika, ustavno sodišče zavrglo njuno ustavno pritožbo iz tega razloga in ne zato, ker nista predložila posebej oblikovanega uradnega predloga. Vlada se tudi ni strinjala z argumentom pritožnikov, da odločitev o tem, ali odprta vprašanja presegajo pomen konkretne zadeve, spada v pristojnost ustavnega sodišča. V zvezi s tem je navedla, da bi ustavno sodišče odločalo o pobudi za izjemno obravnavo samo, če bi pritožnik vložil predlog v skladu s tretjim odstavkom 55.a člena Zakona o ustavnem sodišču. Nazadnje je poudarila, da je treba ustavno pritožbo vložiti v skladu z nacionalno zakonodajo in sodno prakso domačih sodišč, ki se lahko skozi čas spreminjata.

32. Pritožnika sta zatrjevala, da pobuda državnemu tožilcu ni učinkovito pravno sredstvo. Tako ne bi imela neposrednega dostopa do vrhovnega sodišča, državni tožilec pa bi bil tisti, ki bi odločal o vložitvi zahteve za varstvo zakonitosti, ki je izredno pravno sredstvo, o uporabi katerega se državni tožilec odloča po lastni presoji.

33. V zvezi z ustavno pritožbo sta pritožnika zatrjevala, da sta z vložitvijo postopala v skladu s sodno prakso Sodišča, ki od pritožnikov zahteva uporabo tega pravnega sredstva. Nadalje sta trdila, da sta vložila svojo ustavno pritožbo v skladu s formalnimi merili in vsebinsko odprla pomembno ustavnopravno vprašanje glede domnevnih kršitev njunih pravic, ker okrajno sodišče ni predložilo njunega predloga na SEU, ne da bi zato podalo obrazložitev, in ni jasno razlagalo predmetne zakonodaje EU. Navajala sta, da čeprav sta predstavila vse pomembne okoliščine, je imelo na koncu ustavno sodišče diskrecijsko pravico odločiti, ali zadeva odpira pravno vprašanje, ki presega pomen njunega primera. Po njunem mnenju tretji

odstavek 55.a člena Zakona o ustavnem sodišču očitno ne določa, da bi morala pritožnika predložiti uradni predlog za odločitev o sicer nedovoljeni pritožbi.

2. Presoja sodišča

34. Sodišče ugotavlja, da je vlada vložila dva ugovora v zvezi z izčrpanjem notranjih pravnih sredstev, ki ju bo preučilo. Preden jih preuči, bi Sodišče želelo omeniti, da je povzelo predmetna načela glede pravila izčrpanja notranjih pravnih sredstev v zadevi *Vučković in drugi proti Srbiji* ([VS], št. 17153/11, 69.–77. odstavek, 25. marec 2014). Zdi se primerno, da na tem mestu ponovi najustreznejša načela za predmetno zadevo.

(a) Ustrezna veljavna načela

35. Temeljna značilnost s konvencijo vzpostavljenega sistema varstva je njegova subsidiarnost nacionalnim sistemom za varstvo človekovih pravic. Sodišče ne bi smelo prevzeti vloge držav pogodbenic, katerih dolžnost je zagotoviti, da se temeljne pravice in svoboščine iz konvencije spoštujejo in varujejo na nacionalni ravni (zgoraj navedena zadeva *Vučković in drugi*, 69. odstavek). Državam za svoja dejanja ni treba odgovarjati pred mednarodnimi organi, ne da bi prej imele priložnost stanje popraviti prek svojega pravnega sistema, zato morajo tisti, ki želijo uveljavljati nadzorno pristojnost Sodišča v zvezi s pritožbami proti neki državi, najprej uporabiti pravna sredstva, ki jih zagotavlja notranjepravni sistem (*ibid.*, 70. odstavek).

36. Obveznost izčrpanja notranjih pravnih sredstev tako zahteva, da bi bilo treba pritožbe, predvidene za naknadno vložitev v Strasbourgu, vložiti pri ustreznem domačem organu, vsaj glede vsebine ter v skladu s formalnimi zahtevami in časovnimi roki, ki jih določa domača zakonodaja, in tudi, da bi bilo treba uporabiti vse postopkovne načine, ki bi lahko preprečili kršitev konvencije (*ibid.*, 72. odstavek). Ne glede na to pritožniki niso zavezani, da uporabijo sredstva, ki so nezadostna ali neučinkovita. Poleg tega je v skladu s "splošno priznanimi načeli mednarodnega prava" v posebnih okoliščinah pritožnik lahko oproščen obveznosti izčrpanja notranjih pravnih sredstev, ki so mu na voljo. To pravilo ne velja tudi, kadar je bila izkazana administrativna praksa ponavljajočih se dejanj, ki so v neskladju s konvencijo, in uradna toleranca državnih oblasti, ki postopke naredi brezplodne ali neučinkovite (*ibid.*, 73. odstavek).

37. Da bi bilo pravno sredstvo učinkovito, mora biti sposobno neposredno učinkovati zoper izpodbijano stanje in nuditi razumne možnosti za uspeh. Vendar pa samo obstoj dvoma o možnostih uspeha posameznega pravnega sredstva, ki ni očitno neučinkovito, ni utemeljen razlog za neizčrpanje notranjih pravnih sredstev (*ibid.*, 74. odstavek).

(b) Očitek, da pritožnik ni podal pobude državnemu tožilcu, naj vloži zahtevo za varstvo zakonitosti

38. Vlada je trdila, da bi moral pritožnik zaprositi državnega tožilca, naj – na podlagi zahteve za varstvo zakonitosti – začne postopek pred vrhovnim sodiščem. Vendar pa Sodišče pripominja, vlada pa temu ni oporekala, da pritožnika nista mogla dostopati do vrhovnega sodišča neposredno, ampak bi se morala zanašati na uveljavljanje diskrecijske pravice državnega tožilca. Sodišče zato ugotavlja, da to pravno sredstvo ni bilo neposredno dostopno pritožnikoma in se zato ne more šteti za učinkovito (glej smiselno *Tănase proti Moldaviji* [VS], št. 7/08, 122. odstavek, ESČP 2010; *Mandić in Jović proti Sloveniji*, št. 5774/10 in 5985/10, 110. odstavek, 20. oktober 2011, in *Gurepka proti Ukrajini*, št. 61406/00, 60. odstavek, 6. september 2005). Sodišče zato zavrača prvi ugovor vlade.

(c) Očitek, da pritožnika nista izpostavila pomembnega ustavnopravnega vprašanja v svoji ustavni pritožbi

(i) Splošna načela in sodna praksa Sodišča v zvezi s Slovenijo

39. Sodišče ugotavlja, da morajo pritožniki v zadevah proti Sloveniji načeloma vložiti ustavno pritožbo, preden se lahko pritožijo na Sodišče (glej *Kurić in drugi proti Sloveniji* [VS], št. 26828/06, 296. odstavek, ESČP 2012 (izvlečki), in *Lekić proti Sloveniji* [VS], št. 36480/07, 67. odstavek, 11. december 2018).

40. Sodišče je v več zadevah proti Sloveniji obravnavalo vprašanje učinkovitosti ustavnih pritožb v zvezi s primeri, ki se nanašajo na drugi odstavek 55.a člena Zakona o ustavnem sodišču. Ta določba je uvedla štiri skupine zadev, v katerih obstaja domneva, da domnevna žrtev kršitev človekovih pravic ni utrpela hujših posledic, zaradi česar so take ustavne pritožbe nedovoljene. Te skupine zajemajo spore majhne vrednosti, samo odločitve o stroških postopka, spore zaradi motenja posesti in prekrške. Tretji odstavek 55.a člena Zakona o ustavnem sodišču določa izjemo, ki ustavnemu sodišču dopušča odločanje o zadevah, ki spadajo v navedene štiri skupine, če gre za "posebej utemeljene primere". Nadalje določa: "Za posebej utemeljen primer gre, če gre za odločitev o pomembnem ustavnopravnem vprašanju, ki presega pomen konkretne zadeve" (v nadaljnjem besedilu: "pomembno ustavnopravno vprašanje").

41. V zadevi *Flisar proti Sloveniji* (št. 3127/09, 29. september 2011) v zvezi s pritožbo, da ni bilo obravnave v postopku o prekršku, je Sodišče preučilo ugovor vlade o neizčrpanju notranjih pravnih sredstev. Izpostavilo je, da je pritožnik v skladu s postopkovnimi pravili vložil pritožbe pri ustavnem sodišču, s katerimi se je nato obrnil na Sodišče. Glede argumenta vlade v tej zadevi, da bi moral pritožnik izpostaviti predmetne argumente v svoji ustavni pritožbi in navesti, da ima njegova zadeva ustavnopravni pomen, je Sodišče ugotovilo, da 53. člen Zakona o ustavnem sodišču ne

vsebuje take zahteve, in zavrglo ugovor vlade (*ibid.*, 27. odstavek). Sodišče je zavrglo podoben ugovor na isti podlagi v zadevi *Berdajs proti Sloveniji* ((sklep), št. 10390/09, 27. marec 2012).

42. V zadevi *Bradeško in Rutar Marketing d.o.o. proti Sloveniji* ((sklep), št. 6781/09, 7. maj 2013), ki se je prav tako nanašala na neopravljeno ustno obravnavo v postopku o prekršku, je Sodišče preučilo, ali bi morala pritožnika za namene izčrpanja notranjih pravnih sredstev vložiti pritožbo pri ustavnem sodišču. Izpostavilo je, da notranje pravo daje ustavnemu sodišču široko diskrecijsko pravico glede obravnave zadev v zvezi z drugim odstavkom 55.a člena Zakona o ustavnem sodišču. Dostopnost in učinkovitost ustavne pritožbe v teh zadevah bi bili torej odvisni od tega, ali razlaga in uporaba merila "pomembnega ustavnega vprašanja" v praksi izključujeta preučitev takih pritožb na podlagi vsebine. V zvezi s tem je Sodišče ugotovilo, da je ustavno sodišče v več primerih različne vidike pravice do poštenega sojenja v postopkih o prekršku štelo za pomembna ustavnopravna vprašanja, o katerih je treba odločati vsebinsko, in menilo, da bi se pritožnika lahko zavedala in bi se morala zavedati, da jima ustavna pritožba nudi razumne možnosti za uspeh (*ibid.*, 30.–38. odstavek).

43. V zadevi *Rutar Marketing d.o.o. proti Sloveniji* (za ponazoritev glej (sklep) [Odbor] št. 62020/11, 15. april 2014) je Sodišče kot odbor obravnavalo pritožbo o pravici do dostopa do ustavnega sodišča v postopkih o prekršku. Izpostavilo je, da je ustavno sodišče, čeprav ni šlo za primer v zvezi s prekrški, vsebinsko presojalo vrsto pritožb, ki jih je navajal pritožnik, in sicer nepredložitev predloga za sprejetje predhodne odločbe SEU (*ibid.*, 22. odstavek). Sodišče je v nadaljevanju opozorilo, da v tej zadevi družba pritožnica ni navedla podlage za domnevno neskladnost notranjega prava z evropsko zakonodajo, niti razlogov za domnevno potrebnost predhodnega odločanja. Izpostavilo je tudi, da ustavna pritožba ni vsebovala nobene navedbe, katera pomembna ustavnopravna vprašanja bi morala razjasniti ustavno sodišče. Sodišče je odločilo, da merilo pomembnega ustavnopravnega vprašanja, ki se uporablja v primeru družbe pritožnice, ni posegla v bistvo pravice do dostopa do sodišča (*ibid.*).

44. V zadevi *Knežević in drugi proti Sloveniji* ((sklep), št. 51388/13, 19. september 2017) je Sodišče ob opiranju na (zgoraj navedeno) zadevo *Bradeško in Rutar Marketing d.o.o.* na podlagi sodne prakse, ki jo je predložila vlada, presodilo, da ustavno sodišče ni uporabilo blanketnega pristopa pri ugotovitvi nedovoljenosti ustavnih pritožb zoper odločbe v zadevah, ki spadajo v skupine, opredeljene v drugem odstavku 55.a člena Zakona o ustavnem sodišču, vključno s spori majhne vrednosti. Ugotovilo je, da je ustavno sodišče merilo pomembnosti ustavnopravnega vprašanja iz tretjega odstavka 55.a člena Zakona o ustavnem sodišču razlagalo na podlagi vsakega primera posebej in upoštevalo argumente, ki so jih podali pritožniki (zgoraj navedena zadeva *Knežević in drugi*, 30. odstavek). Sodišče je presodilo, da pritožniki niso trdili, kaj šele pokazali, da so bila vprašanja,

nastala v njihovi zadevi, že prej dosledno upoštevana kot neprimerna sprožiti pomembno ustavnopravno vprašanje. Ker pritožniki niso vložili ustavne pritožbe, je Sodišče zavrglo obravnavano pritožbo pred Sodiščem kot nesprejemljivo (*ibid.*, 32. odstavek).

(ii) *Presoja obravnavane zadeve*

45. Iz zgoraj navedene sodne prakse sledi, da to ni prvič, ko je bilo Sodišče pozvano, naj preuči zahteve glede uporabe ustavnih pritožb v zadevah, za katere se na podlagi drugega odstavka 55.a člena Zakona o ustavnem sodišču predvideva, da nimajo hujših posledic za pritožnika. Sodišče meni, da sta notranje pravo in praksa pokazala, da omejitve pristojnosti ustavnega sodišča na pomembna ustavnopravna vprašanja ni taka, da bi popolnoma preprečila vsebinsko obravnavanje pritožb pritožnikov pred ustavnim sodiščem v takih zadevah. Glede na pomen subsidiarnosti sistema konvencije je Sodišče v dosednji praksi od pritožnikov zahtevalo, da uporabijo ustavno pritožbo tudi v primerih, ki spadajo v navedeni drugi odstavek 55.a člena. Vendar pa je Sodišče nakazalo, da bi lahko odstopilo od te zahteve, če bi pritožnik izkazal, da je za vprašanja, ki jih odpira njegova zadeva, ustavno sodišče že štelo, da ne morejo pomeniti pomembnega ustavnopravnega vprašanja (glej zgoraj navedeno zadevo *Knežević in drugi*, 31. odstavek).

46. V predmetni zadevi ni bilo zatrjevano, da je v obdobju, preden sta pritožnika vložila ustavno pritožbo, ustavno sodišče že izrazilo jasno mnenje, da obravnavano vprašanje ni tako, da bi pomenilo pomembno ustavnopravno vprašanje. Sodišče tako sprejema, da bi morala pritožnika vložiti ustavno pritožbo. Presoditi pa še mora, ali pritožnika nista vložila ustavne pritožbe v skladu z notranjimi pravnimi zahtevami, ker nista navedla "obrazloženega predloga za izjemno obravnavo sicer nedovoljene pritožbe". Seznanjeno je s pojasnilom vlade, da ni treba, da bi bil tak predlog oblikovan na določen način, vseeno pa bi moral vsebovati razloge, zakaj bi bila odločitev v primeru pritožnikov tako pomembna, da bi presegala njun lastni interes. Če tega ne storita, ustavno sodišče po njenem mnenju ne more preučiti take pritožbe (glej 31 zgoraj).

47. Sodišče je pri obravnavanju sprejemljivosti pritožb že zavrglo ugovor tožene vlade, da bi morali pritožniki v svoji ustavni pritožbi navesti razloge, zakaj bi lahko imela njihova zadeva poseben ustavnopravni pomen. Sodišče je v zgoraj navedenih zadevah *Flisar* (27. odstavek) in *Berdajs* ugotovilo, da 53. člen Zakona o ustavnem sodišču ne vsebuje take zahteve. Res je, da je v poznejši zadevi, in sicer *Rutar Marketing d.o.o.* (navedeni zgoraj), Sodišče kot odbor upoštevalo dejstvo, da ustavna pritožba ni vsebovala nobene navedbe, katera pomembna ustavnopravna vprašanja bi moralo razjasniti ustavno sodišče. Vendar pa je bila ta okoliščina med drugim upoštevana v okviru zatrjevane kršitve dostopa do sodišča družbe pritožnice in se zato ne more šteti, da bi morala družba pritožnica v tem primeru zaradi notranje

postopkovne zahteve ali zahteve o dopustnosti navesti pomembno ustavnopravno vprašanje in s tem predlog za izjemno obravnavo zadeve pred ustavnim sodiščem.

48. V predmetni zadevi se je vlada opirala na sodno prakso ustavnega sodišča, ki je bila sprejeta po sodbi v (zgoraj navedenih) zadevah *Flisar* in *Berdajs*. Ta sodna praksa kaže, da je v zvezi s posebnimi skupinami primerov (drugi odstavek 55.a člena Zakona o ustavnem sodišču) ustavno sodišče sprejelo ali zavrglo ustavne pritožbe glede na to, ali odpirajo pomembna ustavnopravna vprašanja (glej 1723 zgoraj). Iz nobene od odločb, na katere se je opirala vlada, dovolj jasno ne izhaja, da v času vložitve ustavne pritožbe zaradi tega, ker pritožnik ni izrecno podal predloga v korist pomembnega ustavnopravnega vprašanja, ustavno sodišče ne more presojati, ali so bili pogoji za izjemno obravnavo zadeve vsebinsko izpolnjeni (glej 1721 zgoraj). Nasprotno, odločbe, na katere se opira vlada (glej 1721 zgoraj), podpirajo stališče, da ko so bili argumenti pritožnikov pomembni za odločitev ustavnega sodišča, je to imelo pristojnost glede obravnave primerov, ki spadajo v drugi odstavek 55.a člena Zakona o ustavnem sodišču (glej tudi zgoraj navedeni zadevi *Bradeško* in *Rutar Marketing d.o.o.*).

49. Ni naloga Sodišča, da presoja, ali je ustavna pritožba pritožnikov v okoliščinah predmetne zadeve zahtevala vsebinsko obravnavanje ustavnega sodišča. Vendar pa glede na zgornje ugotovitve Sodišče ne more sprejeti, da pritožnika nista izčrpala notranjih pravnih sredstev, ker nista izrecno navedla razlogov, ki kažejo na jurisprudenco vrednost zadeve. Take zahteve ne najdemo v Zakonu o ustavnem sodišču (glej 53. člen in tretji odstavek 55.a člena v 16 zgoraj), niti to ni razvidno iz sodne prakse, ki jo je predložila vlada. Sodišče tudi ugotavlja, da sta pritožnika v svoji ustavni pritožbi uveljavljala kršitve ustavnih in konvencijskih pravic ter trdila, da je bilo umanjkanje razlogov za zavrnitev njunega predloga za predhodno odločanje SEU neskladno s sodno prakso ustavnega sodišča in Sodišča (glej 13 zgoraj).

50. Nazadnje se je Sodišče seznanilo z odločbami ustavnega sodišča št. U-I-208/19, Up-958/19 z dne 6. februarja 2020, U-I-24/19, Up-138/19 z dne 14. februarja 2020 in U-I-125/16, Up-612/16 z dne 20. februarja 2020, na katere se je opirala vlada (glej 23 zgoraj). Za te odločbe, kot za odločbo v predmetni zadevi, bi se lahko štelo, da vzpostavljajo postopkovno zahtevo ali zahtevo glede dopustnosti, da pritožniki predložijo konkretne razloge, ki podpirajo ne samo domnevne kršitve njihovih človekovih pravic, ampak tudi jurisprudenco vrednost njihove zadeve. V tem primeru Sodišču ni treba obravnavati posledic tega nedavnega razvoja sodne prakse ustavnega sodišča za zahtevo, da bi morali pritožniki v zadevah proti Sloveniji praviloma izkoristiti ustavno pritožbo. Medtem ko ima Sodišče nekaj pomislekov glede zadostne dostopnosti vsebine navedenih treh odločb, ki se lahko poiščejo po številkah zadev na spletni strani ustavnega sodišča, vendar očitno niso bile objavljene v uradnem listu, Sodišče ugotavlja, da so bile v vsakem primeru sprejete po tem, ko sta pritožnika vložila ustavno pritožbo. Tako jih ni

mogoče razumeti kot dokaz predvidljive zahteve, ki se je razvila skozi sodno prakso ustavnega sodišča, ki bi se je pritožnika morala zavedati.

51. Glede na navedeno Sodišče zavrača tudi drugi ugovor vlade.

(d) Sklep

52. Sodišče ugotavlja, da ta pritožba ni očitno neutemeljena niti nesprejemljiva iz katerega koli razloga, navedenega v 35. členu konvencije. Zato jo je treba razglasiti za sprejemljivo.

B. Utemeljenost

1. Trditve strank

53. Pritožnika sta navedla, da so bili razlogi za zavrnitev njune zahteve za sodno varstvo omejeni na nekaj stavkov in da Okrajno sodišče v Novi Gorici ni na noben način obravnavalo njunega predloga za predhodno odločanje SEU.

54. Pritožnika sta nato trdila, da je bil njun predlog za predhodno odločanje ustrezno obrazložen in podprt z obsežnimi argumenti in sklicevanjem na zakonodajo in prakso EU. V nasprotju s trditvami vlade sta Okrajnemu sodišču v Novi Gorici predložila sodno overjene prevode ustreznih delov tujih odločb, na katere sta se sklicevala. Pritožnika sta tudi očitala, da je bilo glede na naravo pristojnosti ustavnega sodišča v takih zadevah in pomanjkanje drugih pravnih sredstev okrajno sodišče dolžno napotiti predhodno vprašanje na SEU, kot sta predlagala.

55. Pritožnika sta trdila, da sta sodelovala s tržnim inšpektoratom in sta mu v nasprotju s trditvami vlade predložila svoje argumente in ustrezne dokumente. Tudi če bi tržni inšpektorat ustrezno ugotovil dejansko stanje, v vsakem primeru to ne bi upravičilo dejstva, da okrajno sodišče ni obravnavalo njunega predloga. V skladu z navedbami pritožnikov argumenti vlade v zvezi z odločitvijo tržnega inšpektorata niso pomembni za vprašanje, ki ga obravnava Sodišče.

56. Vlada je trdila, da ni bilo kršitve prvega odstavka 6. člena konvencije, ker sta bila lahko zaradi obrazložitve sodbe Okrajnega sodišča v Novi Gorici in zlasti odločbe tržnega inšpektorata pritožnika seznanjena, zakaj napotitev na SEU v predhodno odločanje ni bila potrebna ali smiselna. Vlada je izpostavila ugotovitev Okrajnega sodišča v Novi Gorici, da je tržni inšpektorat pravilno ugotovil vsa pomembna dejstva in je posledično lahko odločilo o zahtevi za sodno varstvo brez predhodnega odločanja SEU. S tem v zvezi je navedla, da Okrajno sodišče v Novi Gorici ni prezrlo predloga pritožnikov za predhodno odločanje, ampak ga ni obravnavalo, predvsem ker pritožnika nista podala svojega stališča o okoliščinah očitane prekrška v postopku pred tržnim inšpektoratom. Glede na ugotovljeno dejansko stanje

Okrajno sodišče v Novi Gorici ni imelo dvomov, ali je tržni inšpektorat pravilno uporabil zakonodajo EU.

57. V nadaljevanju je vlada menila, da je bil predlog pritožnikov za predhodno odločanje neutemeljen in nepotreben, ker ugotovitev tržnega inšpektorata, da sta pritožnika uporabila zavajajočo poslovno prakso, ni temeljila samo na primerjavi med promocijskimi cenami in priporočenimi cenami dobaviteljev, ampak tudi na več drugih okoliščinah, ki jih pritožnika nista izpodbijala pravočasno. Nazadnje po mnenju vlade predlog za predhodno odločanje ni bil ustrezno utemeljen, ker se je skliceval na nekatere odločitve, sprejete pred direktivo o nepoštenih poslovnih praksah, in ni vseboval prevodov sodne prakse, na katero sta se opirala pritožnika.

2. Presoja sodišča

58. Sodišče je povzelo načela glede zavrnitve predloga za predložitev predhodnega vprašanja domačih sodišč SEU v zadevi *Baydar proti Nizozemski* (št. 55385/14, 39.–44. odstavek, 24. april 2018) in nedavno v zgoraj navedeni zadevi *Sanofi Pasteur* (67.–70. odstavek). Zlasti ponavlja, da prvi odstavek 6. člena zahteva, da domača sodišča utemeljijo vsako odločitev o zavrnitvi predloga za predhodno odločanje, zlasti ko uporabno pravo omogoča tako zavrnitev samo izjemoma. Sodišče je na podlagi tega zaključilo, da ko obravnava pritožbo, v kateri je očitana kršitev prvega odstavka 6. člena iz teh razlogov, je njegova naloga zagotoviti, da izpodbijana zavrnitev ustrezno vsebuje tako obrazložitev (glej zgoraj navedeno zadevo *Sanofi Pasteur*, 68. odstavek). Sodišče s tem v zvezi poudarja, da se lahko na vprašanje, ali domače sodišče ni izpolnilo svoje obveznosti obrazložitve – izhajajoč iz 6. člena konvencije –, odgovori samo na podlagi okoliščin zadeve (glej zgoraj navedeno zadevo *Baydar*, 40. odstavek).

59. V predmetni zadevi sta pritožnika zahtevala, da Okrajno sodišče v Novi Gorici zaprosi za predhodno odločanje SEU o vprašanju, ali je poslovna praksa primerjanja promocijskih cen s priporočenimi cenami dobaviteljev ali proizvajalcev v skladu z določbami direktive o nepoštenih poslovnih praksah. Zahteva je bila jasno oblikovana in argumentirana (glej 11 zgoraj). Navezovala se je na vsaj en razlog, na katerem je temeljil prekršek, tj. primerjava promocijskih cen s priporočenimi cenami, ki jih prodajalec v praksi ni uporabljal (glej 79 zgoraj).

60. Sodišče ugotavlja, da zahteva pritožnikov ni bila na prvi pogled odvečna. Nadalje ugotavlja, da argumenti, ki jih je podala vlada glede tega, zakaj bi bilo treba predlog šteti za nepomemben ali nepotreben, ne morejo nadomestiti obrazložitve domačega sodišča, ki je bilo v skladu s prvim odstavkom 6. člena pritožnikom dolžno zagotoviti pošteno sojenje. Vendar pa razlogi, podani v sporni sodbi, niso pojasnili podlage, na katero se je opiralo Okrajno sodišče v Novi Gorici pri zavrnitvi predloga pritožnikov za predhodno odločbo, in dejansko puščajo odprto možnost, da je bil ta predlog

preprosto prezrt (glej 12 zgoraj, primerjaj z zadevo *Dhahbi proti Italiji*, št. 17120/09, 33. odstavek, 8. april 2014).

61. Sodišče nadalje ugotavlja, da Okrajno sodišče v Nogi Gorici, ki je bilo prvostopenjsko sodišče in edino, ki je vsebinsko odločalo o zadevi, dejansko ni obravnavalo nobenega od argumentov pritožnikov. Upošteva ugotovitev Okrajnega sodišča v Novi Gorici, da pritožnika nista bila v položaju, ko bi lahko prerekala dejstva, ker tega nista storila v postopku pred tržnim inšpektoratom. Vendar pa Sodišče ne vidi nobene podlage za ugotovitev, da so zaradi dejstva samega po sebi pravni argumenti pritožnikov, vključno s tistimi, ki se navezujejo na njun predlog za predhodno odločanje SEU, nujno nepomembni ali odvečni.

62. Sodišče s tem v zvezi poudarja, da pravica do obrazložene odločitve služi kot splošno pravilo iz konvencije, ki ščiti posameznika pred arbitrarnostjo, tako da pokaže strankam, da so bile slišane, in zavezuje sodišča, da utemeljijo svojo odločitev na objektivnih razlogih (glej zgoraj navedeno zadevo *Ullens de Schooten and Rezabek*, 54.–59. odstavek). Kot je Sodišče pogosto opozorilo, sta pravna država in preprečevanje arbitrarne moči temeljni načeli konvencije (glej med številnimi drugimi zgoraj navedeno zadevo *Baydar*, 39. odstavek). V pravni sferi je namen teh načel krepitev zaupanja javnosti v objektivni in pregleden pravosodni sistem, enega od temeljev demokratične družbe (glej *ibid.* in zgoraj navedeno zadevo *Taxquet*, 90. odstavek).

63. Nazadnje Sodišče ugotavlja, da vlada ni trdila, da bi bilo treba pritožbo pred ustavnim sodiščem, ki je bilo pristojno za odločanje o takih zadevah samo izjemoma, šteti kot pravno sredstvo po nacionalnem pravu za namene 267. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije (glej 15 zgoraj). Iz tega bi sledilo, da je bilo Okrajno sodišče v Novi Gorici dolžno podati razloge za zavrnitev predloga za predhodno odločanje glede na izjeme, ki jih določa ustavna praksa SEU (zgoraj navedeni zadevi *Dhahbi*, 32. odstavek, in *Sanofi Pasteur*, 67. odstavek). Kakor koli že, Sodišče ugotavlja, da niti Okrajno sodišče v Novi Gorici niti ustavno sodišče nista na noben način obravnavala predloga pritožnikov za predhodno odločanje ali katerega koli drugega njunih pravnih argumentov.

64. Zgoraj navedeno zadošča za sklep Sodišča, da je prišlo do kršitve prvega odstavka 6. člena konvencije.

VI. UPORABA 41. ČLENA KONVENCIJE

65. 41. člen konvencije določa:

"Če Sodišče ugotovi, da je prišlo do kršitve Konvencije ali njenih protokolov, in če notranje pravo visoke pogodbenice dovoljuje le delno zadoščenje, Sodišče oškodovani stranki, če je potrebno, nakloni pravično zadoščenje."

A. Škoda

66. Pritožnika nista imela nobenega zahtevka v zvezi z nepremoženjsko škodo.

B. Stroški in izdatki

67. Pritožnika sta zahtevala 6.888 EUR za stroške in izdatke, ki so nastali pred domačimi organi, ter za stroške in izdatke, ki so nastali pred Sodiščem.

68. Vlada je trdila, da pritožnika nista upravičena do nobene povrnitve, ker je njuna pritožba neutemeljena.

69. V skladu s sodno prakso Sodišča je pritožnik upravičen do povrnitve stroškov in izdatkov samo, če dokaže, da so ti dejansko nastali in so bili neizogibni ter da je njihov znesek razumen. Sodišče v tej zadevi ob upoštevanju razpoložljivih dokumentov in zgoraj navedenih meril meni, da je razumno prisoditi 5.000 EUR za kritje stroškov iz vseh zadevnih vzrokov in za morebitne obračunane davke.

C. Zamudne obresti

70. Po mnenju Sodišča je primerno, da zamudne obresti temeljijo na mejni posojilni obrestni meri Evropske centralne banke, ki se ji dodajo tri odstotne točke.

IZ TEH RAZLOGOV SODIŠČE SOGLASNO

1. *razglaša*, da je pritožba sprejemljiva;
2. *meni*, da je bil kršen prvi odstavek 6. člena konvencije;
3. *razsoja*,
 - (a) da mora tožena država pritožnikoma v treh mesecih od dne, ko postane sodba v skladu z drugim odstavkom 44. člena konvencije dokončna, plačati 5.000 EUR (pet tisoč evrov) za stroške in izdatke ter morebitni davek;
 - (b) da se za navedeni znesek od poteka zgoraj omenjenih treh mesecev do plačila obračunajo linearne obresti po stopnji, ki je enaka stopnji mejne posojilne obrestne mere Evropske centralne banke, za vse zamujeno obdobje z dodanimi tremi odstotnimi točkami;
4. *zavrača* preostali del zahtevka pritožnikov za pravično zadoščenje.

SODBA V ZADEVI RUTAR IN RUTAR MARKETING D.O.O. proti SLOVENIJI

Sestavljeno v angleškem jeziku in 15. decembra 2022 poslano v skladu z drugim in tretjim odstavkom 77. člena Poslovnika Sodišča.

Renata Degener
sodna tajnica

Péter Paczolay
predsednik